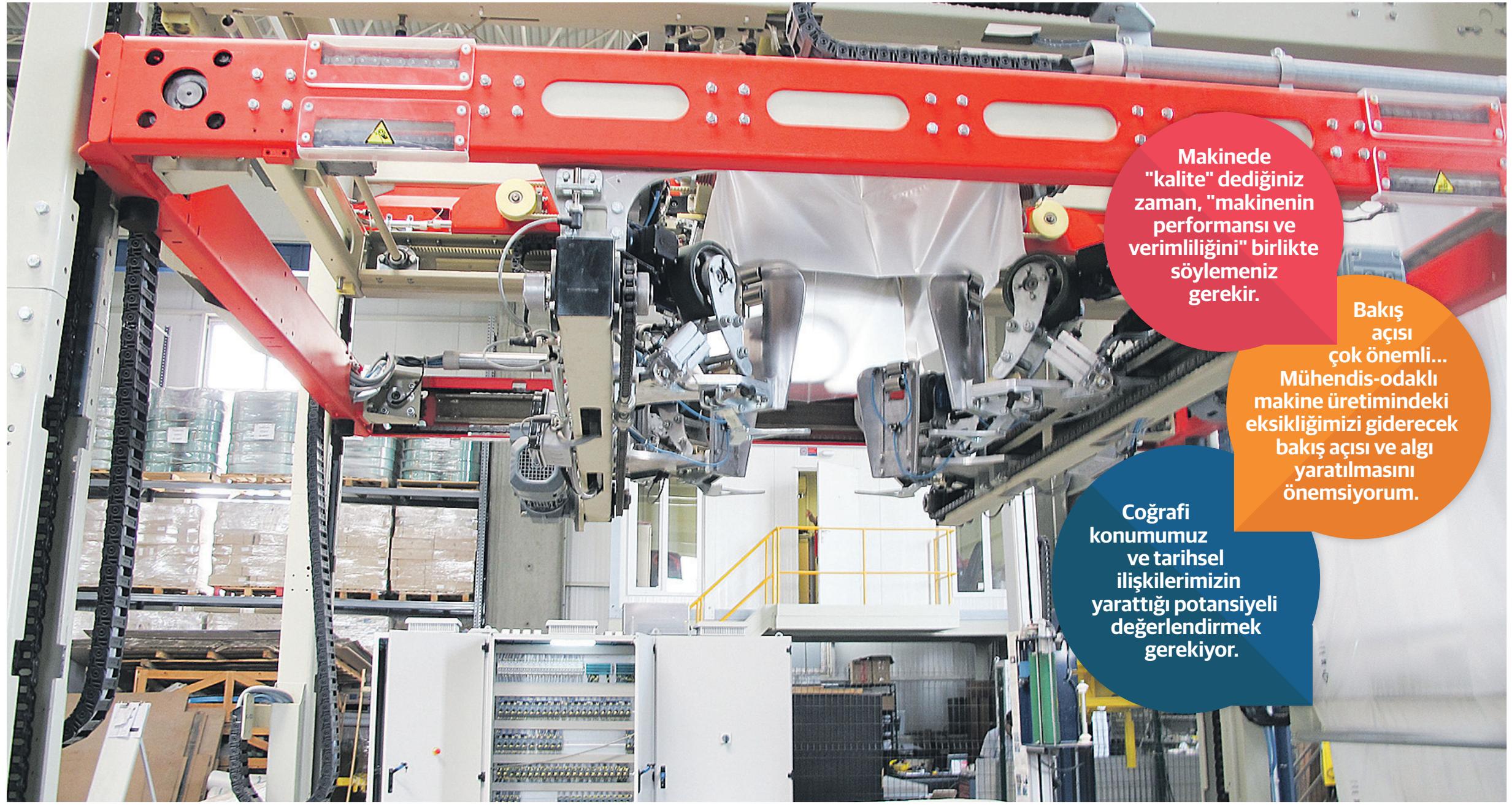

İŞ DÜNYASINDA EĞİLİMLER

KERAMİK Makine Sanayi ve Ticaret AŞ. Genel Müdürü Cem Büyükcengil, "Endüstri 4.0'ı içseleştirmeyen hiçbir makinecinin hayatı yok" diyor.

RÜSTÜ BOZKURT
rustu.bozkurt@dunya.com

KERAMİK Makine Sanayi ve Ticaret AŞ.'nın kısa tarihine göz atalım: Firma 1985 yılında Mehmet Büyükcengil tarafından kuruldu.

Ambalajlama sektöründe ilk imalatı, 1987 yılında fırın tipi palet şirink makinesiydi. Türkiye'nin de bu alanda ilk makinesi oldu. Ardından Türkiye'nin jet pulse toz tutma filtresini imal etti; yıl 1988'di. Türkiye'nin ilk düz tavarı tuğla pişirme tünel firmının üretimini ise 1990'da gerçekleştirdi.

Ardından Türkiye'nin ilk otomatik naylon giydirmeli palet şirinkleme makinasını 2000 senesinde imal etti. Bu ilkleri 2002 yılında otomatik çemberleme makinası takip etti. Cem Büyükcengil ikinci jenerasyon temsilcisi olarak firmaya 1997'de geldi. ABD'de işletme okumuştu. Bir yıl Almanya'da staj yaptıktan sonra aile işletmesine döndü.

Baba Mehmet Büyükcengil 2001'de talihsiz bir iş kazası geçirdi; 9-10 aydan uzak kalmak zorunda kaldı. İş oğlu Cem'in üzerine yükseliyor. Bu süre için ekip değişiyor; sistem değişiyor; "Yeniden Doğuş Projesi" uygulanıyor. Profesyonel destek alınıyor yeniden yapılanma için. Müşteri alışkanlıklarları var; Eskı müşteri değişikliği hoş karşılamıyor. Eskı sisteme "söz" var; yeni sisteme yazı, sözleşme var. Cem Büyükcengil, "Bazı müşteriler düğünümü bile gelmedi," diye kırıldığını anlatamaya çalışıyor.

Cem Büyükcengil, "2008 yılında her şeyi kapsayan bir 'ERP yazılım programı' hazırlattık: A' dan Z'ye süreç kontrolü yapabiliyor. Yazılımcı firma destek vermemince, 150 bin liraya yazılım

Dijital teknoloji makine üretiminde "performans ve verimlilik" gerektiriyor

programını satın alıp, yazılımcı istihdam ediyor. Programı işyeri imkanlarıyla geliştirmektedir. O gün bugün program sürekli geliştiler" diye ekliyor.

Toprak sanayine yönelik proses makineleri imalatını azaltan Cem Büyükcengil, daha fazla gelecek gördüğü "paletleme-paketleme ve ambalajlama makineleme" dönüşüyor. Bugün, Keramik Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş. komple paletleme ve paketleme çözümleri üretiyor. Yaklaşık 30 ülkeye ürünlerini veriyor. Avrupa'ya anahtar teslimi

mi çözüm sunuyor...

GELECEK ON YILI BELİRLEYECEK EĞİLİMLER

Cem Büyükcengil'dan INTERPACK'daki makinesini inceleyen söz aldı. Dönüşüm, sektörde ilgili değerlendirme yapacağız. Firmamın kısa tarihçesini dinledikten sonra sordum: "Gelecek 10 yılı belirleyen eğilimler nelerdir?"

• Endüstri 4.0'ı eselleştirmeyen hiçbir makinecinin hayatı yok.

• Sektorümüzün "ekipman boyutu" var: Makine performanslarının maksimize edilmesi için 4.0 uyumlu ekipmanların kullanımı ve bu ekipmanlardan verilerin anlık-eşzamanlı alınarak işlenmesi gerekiyor.

• Bakım ekibi boyutu var: Müşteri açısından önemlidir. Sanallaştırma çalışmaları ile makineleerin bakım ve arıza giderilmesinin maksimum düzeyde verimli ve sağlam yapılmaması üretici firmaların sorumluluğu.

• Otonom çalışma boyutu: Burada yapay zeka devreye giriyor.

Sadece kendi makinamı değil 4.0 platformu üzerindeki diğer makine ve tesislerle iletişim olanaklılığını sağlamak gerekiyor.

• Her prosese ve düzmeye özel tasarım ve çözümler ön plana çıkarılarak izlemeyenin geleceği olmamak.

Paylaşılan 5 temel eğilimi ögrenince, ülkemizdeki makine üreticilerinin "potansiyellerini" ve "eksik yönlerini" öğrenmek istiyoruz.

TÜRKİYE'DEKİ MAKİNECİLERİN POTANSİYELLERİ VE EKSİKLİKLERİ

Cem Büyükcengil potansiyelleri de 5 başlık altında sıralıyor:

• Makine üreticilerimiz "öğrenmeye açık" ve "ilgili". Bu önemli bir potansiyel.

• Çözüm-odaklı bakış hakim; bu da küfürsenemez bir potansiyel demek.

• Coğrafi konumumuz ve tarihsel ilişkilerimizin yarattığı potansiyeli de değerlendirmek gerekiyor.

• Üretim bilgimiz ileri düzey makine üretimi için potansiyel, ama yeterli değil.

• Kültür olarak Türkler'in "hırs ve azmi" doğru kullanımrsa potansiyelleri değer üretimine dönüştürme hızlanabilir.

Bardağın dolu yanı kadar boş yanı ile yüzleşmek de önemlidir. Cem'e makine üreticilerimizin eksikleriyle ilgili ne söyleyebileceğini soruyorum. Peş peşe düşündüklerini paylaşıyor bizimle:

• "Bilgili ve temas halinde olma" konusunda eksiklerimiz var.

• Mühendisliğimiz ileri makinecilik için henüz yeterli düzeyde değil.

• Makinecilik elyordarımı ve rastlantılara dayanmamalı.

• Makinecilik mühendislik ve matematikle ve ihtiyaca uygun tasarımla gelişir.

• Performans ve verimlilik konusunda yaratıcılık eklemeden makine üretilmiş olmaz.

• Makinede "kalite" dedığınız zaman, "makinenin performansı

ve verimliliğini" birlikte söylemiş zannedilir.

• Eleman eksikliği var ve bir potansiyelden söz etmek de zorlama olur.

• İlkesiz hırs ve azim "uzun soluklu olmanın" öndeği engel; ucuzcu hırsa kendimizi kaptırımayalım.

INTERPACK DEĞERLENDİRMESİ

Cem Büyükcengil daha önce INTERPACK'a ziyaretçi olarak çok gitmiş. Bu yıl ilk kez kendi makinelерini sergiledi. Bir meslektaşım dediği gibi, fuarlar "koyunun bulunduğu yerler" değil. Bütün üreticilerin en uç noktadaki maharetlerini gösterdikleri alanlar. Mayıs ayının ilk haftasını kapsayan INTERPACK'ın kendisine ne söylediğini soruyoruz. Yanlarını birlikte izleyelim:

• Endüstri 4.0 fuarın omurgasıydı; makine üretiminde ana akım gelişmedi.

• Makine hız ve performans en önemli unsurlar haline gelmişti.

• Tasarımda yalınlık ve estetik ön plana çıktı.

• Bakım-onarım kolaylığı on plandaydı/Sanallaştırmaya.

• Otomasyonda yalınlık ve kompaktlık çok önemliydi.

• Almanya, İtalya ağırlıklı iddi.

O ülkeleri iyi izlemek gerekiyor.

Cem'e fuar dönüsünden kendisi için hangi kararları aldığı da soruyorum... Önemli kararlar olduğunu düşünüyorum:

• Tasarımda yalınlık ve estetik-odaklı çalışacağım.

• Elektrik ve otomasyonda Endüstri 4.0 uyumlu ekipmanları daha fazla kullanılabileceğini, bu alanda almamız gereken yol olduğunu zihnimde netlestirdim.

• Biz ulus olarak "o kadar genel bakıyoruz" ki... Aldığımız makine ya da başka bir şeye "fonksiyon ve fiyat" odaklı yaklaşıyoruz. Bu odaktan bakınca, performans ve verimlilik ihmali ediliyor. Uzun soluklu gelişmede aslında kaynaklar israf ediyoruz.